

တရားမအထူးအယူခံမှု

တရားရုံးချုပ်ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်ဦးသိန်းစိုး၊
တရားသူကြီးများဖြစ်ကြသော ဒေါက်တာတင်အောင်အေးနှင့်
ဦးတင်အေးတို့ရွေ့တွင်

ဦးမြတ်စိုး ပါ ၄

နှင့်

ဒေါ်တင်ကြည် *

မြန်မာ့ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ၊ မယားပြိုင်အများရှိသော
မြန်မာဗုဒ္ဓ ဘာသာအိမ်ထောင်တွင် ဖခင်ကွယ်လွန်သော
အခါ ဖခင် အလျင် ကွယ်လွန်သော ပထမမယားနှင့်
ရသော သားသမီးများနှင့် ကျန်ရစ်သူ မိထွေးတို့
ရခွင့်ရှိသည့် အမွေဝေစု၊

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မိဘတစ်ဦးဦးကွယ်လွန်ပြီး ကျန်ရစ်သူ မိဘနောက်
အိမ်ထောင်ပြုသည့် အခါ ကွယ်လွန်သူနှင့် ရရှိခဲ့သော
သားသမီးများသည် ကျန်ရစ်သူမိဘထံမှ ကွယ်လွန်သူ မိဘအစုကို
ရရှိသည်။ ယင်းဝေစုကို အမွေရယူခဲ့ပါလျှင် ထိုကျန်ရစ်သူမိဘ
ကွယ်လွန်သောအခါ အမွေတောင်း ခံခွင့်မရှိတော့ပေ။ သို့ရာတွင်
အမွေတောင်းခံခြင်းမရှိခဲ့ပါမူ ကျန်ရစ်သူ မိဘကွယ်လွန်သောအခါ
မိထွေး၊ ပထွေးထံမှ အမွေတောင်းခံခွင့် ရှိသည်။

* ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ တရားမအထူးအယူခံမှုအမှတ် ၁
+ ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ တရားမပထမအယူခံမှုအမှတ် ၂၈၁ တွင် ချမှတ်သော
၂-၈-၂၀၀၄ ရက်စွဲပါ တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်) ၏ စီရင်ချက်နှင့်ဒီကရီကိုအယူခံမှု

၂၀၀၅
ဦးမြတ်နိုး
ပါ ၄
နှင့်
ဒေါ်တင်ကြည်

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဖခင်ရင်းနှင့် မိထွေးတို့ပိုင်ဝေစု၏ ခြောက်
ပုံတစ်ပုံကိုသာလျှင် လင်ပါမယားပါသားသမီးများ အမွေရခွင့်ရှိသည်
ဟူသော အယူခံတရားပြိုင်ဘက်မှ လျှောက်ထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍
ထိုသို့ ခြောက်ပုံတစ်ပုံရခွင့်ရှိကြောင်းပြဆိုသည့် ဓမ္မသတ်များသည်
တစ်လင်တစ်မယားရှိသော အိမ်ထောင်နှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။
မယား ပြိုင်များရှိသော အိမ်ထောင်နှင့် သက်ဆိုင်သော ဓမ္မသတ်များ
မရှိသည် ကတစ်ကြောင်း၊ လင်ပါမယားပါသားသမီးများသည်
ဖခင်ရင်း၏ ဝေစုကို သာလျှင် အထိုက်အလျောက် အမွေရခွင့်
ရှိသည်ကတစ်ကြောင်းတို့ ကြောင့် ထိုတင်ပြချက်ကို လက်ခံရန်
အကြောင်းမမြင်ချေ။

မိခင်ရင်း ကွယ်လွန်စဉ်က အမွေမတောင်းခဲ့သော လင်ပါသား
သမီးသည် ၎င်းတို့၏ ဖခင်ရင်း ကွယ်လွန်သောအခါ မိခင်ထံမှ
ရရှိသည့် ဝေစုအပြင် ဖခင်ရင်း၏ အပြီးအပိုင်ရရှိပြီးဖြစ်သည့်
ဝေစုကိုလည်း မိထွေးနှင့် ပူးတွဲအမွေဆက်ခံသည်။ ထိုဝေစုအားလုံးကို
မိထွေးတစ်ဦး တည်းကသာလျှင် ဆက်ခံကြောင်း မည်သည့်ဓမ္မသတ်၊
မည်သည့်စီရင် ထုံးကမျှ ပြဆိုခြင်းမရှိပေ။

- အယူခံတရားလိုများအတွက် - ဦးမင်းလွင်
(တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)
- အယူခံတရားပြိုင်အတွက် - ဦးအောင်သစ်
(တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)

ရန်ကုန်တိုင်းတရားရုံး ၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ်
၄၄၈ တွင်တရားလိုဦးမြတ်နိုး၊ ဦးမြတ်တိုး၊ ဦးအေးသန်းနှင့် ဦးသန်းဝင်း
တို့က တရားပြိုင် ဒေါ်တင်ကြည်အပေါ် အမွေပုံစီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု
စွဲဆိုရာ တရားလိုတို့သည် အမွေပစ္စည်း၏ အိမ်ထောင်ရေးအထိုက်ကြောင်း

၂၀၀၅
ဦးမြတ်စိုး
ပါ ၄
နှင့်
ဒေါ်တင်ကြည်

တိုင်းတရားရုံးက ပဏာမ ဒီကရီချမှတ်ခဲ့သည်။ တိုင်းတရားရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို ဒေါ်တင်ကြည်က ကျေနပ်မှုမရှိသဖြင့် တရားရုံးချုပ်တွင် ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ တရားမ ပထမအယူခံမှုအမှတ် ၂၈၁ အရအယူခံဝင်ရောက်ရာတရားရုံးချုပ်က တိုင်းတရားရုံး၏ ပဏာမဒီကရီကို အမွေပုံပစ္စည်း၏ ^၂/_၅ ရထိုက်ကြောင်း ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြုခဲ့သည်။ တရားရုံးချုပ်၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကိုဦးမြတ်စိုးတို့က မကျေနပ်၍ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၇ အရ ပြန်လည်စစ်ဆေးစီရင်ပေးရန် လျှောက်ထားသည့်အခါ တရားရုံးချုပ် အထူးခုံရုံးက အောက်ပါပြဿနာကို အထူးအယူခံခုံရုံးဖြင့် ကြားနာရန်အတွက် အထူး အယူခံဝင်ခွင့်ပြုခဲ့သည် -

“ မယားပြိုင်များရှိသော မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာအိမ်ထောင်တွင် ဖခင်ကွယ်လွန်သောအခါ ဖခင်အလျင်ကွယ်လွန်သော ပထမ မယားနှင့် ရသော သားများသည် ကျန်ရစ်သူ တတိယ မယားအပေါ် ဖခင်ကျန်ရစ်သော အမွေပစ္စည်းများကို စီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု စွဲဆိုရာ၌ ကွယ်လွန်ပြီးဖြစ်သော မိခင် ရင်းအပြီးအပိုင် ရရှိခဲ့သည့် ဝေစုအပြင် ဖခင်၏ ဝေစု (Vested interest) တွင်လည်း အမွေရခွင့်ရှိမရှိ၊ ရှိလျှင် မည်မျှရထိုက်ခွင့် ရှိပါသနည်း။”

အဆိုလွှာအရ တရားလို ဦးမြတ်စိုးပါ ၄ ဦးတို့သည် မြန်မာလူမျိုး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုးကွယ်သူ ဦးချစ်ထွေး၊ ဒေါ်ကြည်လှတို့၏သားများဖြစ်ကြောင်း၊ ဦးချစ်ထွေးသည် တရားလိုများ၏ မိခင်ဒေါ်ကြည်လှအပြင် ဒေါ်ခင်စိန်၊ တရားပြိုင် ဒေါ်တင်ကြည်တို့နှင့်လည်း အကြောင်းပါခဲ့ကြောင်း၊ ဒုတိယမယား ဒေါ်ခင်စိန်သည် ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် သားသမီးမရဘဲ ကွယ်လွန်ခဲ့ကြောင်း၊ တတိယမယား ဒေါ်တင်ကြည်တွင်သားနှစ်ဦးထွန်းကားခဲ့သော်လည်း ၎င်းတို့သည် ဖခင်ဦးချစ်ထွေးထက်စော၍ ကွယ်လွန်ခဲ့ကြောင်း၊ မိမိတို့၏ မိခင်ဒေါ်ကြည်လှသည်

၁၉၉၈ ခုနှစ် တွင်လည်းကောင်း၊ ဖခင်ဦးချစ်ထွေးသည် ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင်လည်း ကောင်း ကွယ်လွန်ခဲ့ကြကြောင်း၊ ဖခင် ဦးချစ်ထွေး ကွယ်လွန်သောအခါ မယား ၃ ဦးနှင့် ပေါင်းသင်းစဉ် ဖြစ်ထွန်းသော လက်ထက်ပွားပစ္စည်းများ ကျန်ရစ်သဖြင့် တရားလိုများသည် ယင်းပစ္စည်းများ၏ ထက်ဝက်ကိုရထိုက်ကြောင်း အဆိုပြုသည်။

တရားပြိုင်ဒေါ်တင်ကြည်က ၎င်းနှင့်ဦးချစ်ထွေးတို့သည် ၁၃-၅-၉၉ ရက်နေ့တွင် ကတိသစ္စာပြု၍ ကွာရှင်းပြတ်စဲခဲ့ကြောင်း၊ ဦးချစ်ထွေးကွယ်လွန်သည့်အခါ မိမိသည် ၎င်း၏ဇနီးမဟုတ်တော့ကြောင်း၊ ဦးချစ်ထွေးနှင့် တရားပြိုင်တို့ ကွာရှင်းစဉ်က အချင်းဖြစ်ပစ္စည်း များသည် တရားပြိုင်က ခွဲဝေရယူပြီးဖြစ်၍ တရားပြိုင် အမည်ပေါက်ခဲ့ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ တရားပြိုင်ထံတွင် အမွေပစ္စည်း မကျန်ရစ်တော့ကြောင်း၊ တရားလိုများစွဲဆိုသော အမှုသည်အမှုပုံစံ မှားယွင်းနေပြီး တရားစွဲဆိုရန်အကြောင်းလည်း မပေါ်ပေါက်ကြောင်း ချေပသည်။

တိုင်းတရားရုံးက ဦးချစ်ထွေးသည် မယား ၃ ယောက်နှင့် ပေါင်းသင်းစဉ်ဖြစ်ထွန်းသော ပစ္စည်းများ၏ ထက်ဝက်ကို ရရှိပြီး မယား တစ်ဦးစီ၏ ဝေစုသည် ကျန်ထက်ဝက်၏ ၃ ပုံစီရရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် မယားပြိုင် ဒေါ်ခင်စိန်ကွယ်လွန်သည့်အခါ ဒေါ်ခင်စိန်၏ ဝေစုသည် ခင်ပွန်းဦးချစ်ထွေးထံရောက်ရှိပြီး နိဿယနှင့် နိဿိတ မူသဘောအရအဆိုပါဝေစုမှ ၃ ကို ကျန်မယား ၂ ဦးကအညီ အမျှရရှိပြီး ကျန် ၃ ပုံ ဝေစုကို ဦးချစ်ထွေးကရကြောင်း၊ ၁၉၉၈ ခုနှစ် တွင် မယားပြိုင် ဒေါ်ကြည်လှကွယ်လွန်သည့်အခါ ဒေါ်ကြည်လှရရှိသော အမွေဝေစု ၃ ပုံကို ၎င်း၏သားများဖြစ်သော ဦးမြတ်စိုးတို့က ဆက်ခံရရှိကြောင်း၊ ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ဖခင်ဦးချစ်ထွေး ကွယ်လွန်သည့် အခါ ဦးမြတ်စိုးတို့သည် မိထွေးဒေါ်တင်ကြည်ထံမှ ဖခင်၏အမွေကို ဆက်ခံခွင့်ရှိကြောင်း၊ ဖခင်ရင်း၏ ဝေစုကို လင်ပါမယားပါသားသမီး

၂၀၀၅
ဦးမြတ်စိုး
ပါ ၄
နှင့်
ဒေါ်တင်ကြည်

များကတစ်ဆ၊ မိထွေးကနှစ်ဆရရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် တရားလို တို့ မိခင်ရင်းကွယ်လွန်သည့်အခါ မိခင်ရင်းရရှိသော ဝေစု ၂/၆ ပုံနှင့် ဦးချစ်ထွေးကွယ်လွန်သည့်အခါ ရှိသော အမွေ ဝေစု ၃/၆ ပုံတို့ကို ပေါင်းလျှင် အမွေဝေစု ၅/၆ ပုံ ရထိုက်ကြောင်း ပဏာမဒီကရီ ချမှတ်ခဲ့သည်။

တရားရုံးချုပ်က လင်ပါမယားပါ သားသမီးများသည် ဖခင် ကွယ်လွန်သည့်အခါ အမွေနှစ်ကြိမ်ရသည်၊ အမွေပစ္စည်းအချို့အား ထပ်မံ ရသည်ဟု မည်သည့်ဓမ္မသတ်ကမ္မ ဆုံးဖြတ်ထားခြင်း မရှိကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဒေါ်ကြည်လှကွယ်လွန်ချိန်တွင် သားများ ဖြစ်ကြသည့် ဦးမြတ်စိုးပါ ၄ ဦးတို့က မိခင်ရင်းအမွေဝေစု ၂/၆ ပုံကိုသာ ရထိုက် ကြောင်း၊ ဖခင်ထံမှ အမွေဝေစုကို ထပ်မံရခွင့်မရှိကြောင်း၊ ဦးမြတ်စိုး ပါ ၄ ဦးတို့က ရထိုက်သည့်အမွေဝေစုသည် ၂/၆ ပုံသာ ဖြစ်ကြောင်း ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် မူလရုံး၏ ပဏာမဒီကရီကို အတည်ပြုခဲ့သည်။

မူလရုံးအမှုတွဲကို စိစစ်ကြည့်ရှုရာတွင် အယူခံတရားလိုတို့၏ ဖခင်ဦးချစ်ထွေးတွင် မယား ၃ ဦးရှိရာ ပထမ မယား ဒေါ်ကြည်လှ၊ ဒုတိယမယား ဒေါ်ခင်စိန်နှင့် တတိယမယား ဒေါ်တင်ကြည်တို့ဖြစ်ကြ သည်။ အယူခံတရားလို ဦးမြတ်စိုးတို့သည် ဦးချစ်ထွေးနှင့် ပထမမယား ဒေါ်ကြည်လှမှ မွေးဖွားသည့်သားများဖြစ်ကြပြီး ဦးချစ်ထွေးနှင့် တတိယ မယား ဒေါ်တင်ကြည်တို့မှ သားနှစ်ဦး ထွန်းကားခဲ့သော်လည်း ထိုသား များသည် ဦးချစ်ထွေး၏အလျှင် ကွယ်လွန်ခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ ဦးချစ်ထွေး နှင့် ဒုတိယမယား ဒေါ်ခင်စိန်တို့မှ သားသမီးမွေးဖွားခြင်းမရှိပေ။ ဒုတိယ မယား ဒေါ်ခင်စိန်သည် ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင်လည်းကောင်း၊ ပထမမယား ဒေါ်ကြည်လှသည် ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်လည်းကောင်း၊ အမွေရှင် ဦးချစ်ထွေးသည် ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင်လည်းကောင်း ကွယ်လွန်ခဲ့ကြသည်။

ဦးချစ်ထွေး ကွယ်လွန်သည့်အခါ မယားသုံးဦးနှင့် ပေါင်းသင်း
ဖြစ်ထွန်းသော လက်ထက်ပွားပစ္စည်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဦးမြတ်စိုးတို့
၄ ဦးက ဦးချစ်ထွေး၏တတိယမယား ဒေါ်တင်ကြည် အပေါ် အမွေပုံ
စီမံခန့်ခွဲ ပေးစေလိုမှု စွဲဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

မူလတိုင်းတရားရုံးက ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်သူ၏
မယားပြိုင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဒေါ်ကြည်လှ ရရှိသော အမွေဝေစု၏ ၇၅%ကို
လည်း သားများဖြစ်ကြသည့် အယူခံတရားလိုတို့က ဆက်ခံ
ရရှိကြောင်း၊ ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ဖခင်ဦးချစ်ထွေး ထပ်မံကွယ်လွန်သည့်
အခါ မိထွေး ဒေါ်တင်ကြည်ထံမှ အယူခံတရားလိုတို့သည်
ဖခင်၏အမွေကို ထပ်မံရရှိ ခွင့် ရှိကြောင်း၊ ဤနည်းဖြင့်
အယူခံတရားလိုတို့သည် မိခင်ရင်းကွယ်လွန် သည့်အခါ
မိခင်ရင်းရရှိသည့် ဝေစု ၇၅%နှင့် ဦးချစ်ထွေးကွယ်လွန်သည့် အခါ
ရရှိသည့် အမွေဝေစု ၇၅%ပုံ စုစုပေါင်း အမွေဝေစု ၇၅%ပုံ ရထိုက်ကြောင်း
ပဏာမဒီကရီချမှတ်ခဲ့သည်။ တရားရုံးချုပ်ကမူ လင်ပါမယား
ပါသားသမီးများအနေဖြင့် ဖခင်ကွယ်လွန်သောအခါ အမွေနှစ်ကြိမ်
ရခွင့်မရှိသဖြင့် မိခင်ရင်း ဒေါ်ကြည်လှ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ရရှိမည့်
မိခင်ရင်းအမွေဝေစု ၇၅%ပုံသာ ရထိုက်ပြီး ဖခင်ရင်းအမွေဝေစုကို ထပ်မံ
ရရှိခွင့် မရှိကြောင်း သုံးသပ်လျက် ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် မူလရုံး၏ ပဏာမ
ဒီကရီကို အတည်ပြုခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

ဤအထူးအယူခံမှုတွင် ကွယ်လွန်ပြီးဖြစ်သော မိခင်ရင်း အပြီး
အပိုင်ရရှိသည့်ဝေစုအပြင် နောက်ကွယ်လွန်သော ဖခင်၏ ဝေစုကို
လည်း အယူခံတရားလိုများအနေဖြင့် ထပ်မံရရှိခွင့် ရှိမရှိကို စိစစ်ရန်
ဖြစ်သည်။

အယူခံတရားလိုများအနေဖြင့် ဖခင်ရင်းဦးချစ်ထွေးထက်
အလျင်ကွယ်လွန်သော မိခင်ရင်း ဒေါ်ကြည်လှ အသက်ထင်ရှား
ရှိစဉ်က အချင်းဖြစ်ပစ္စည်း အမွေပုံပစ္စည်းများ၌ လင်ခန်းမယားခန်းအရ

၂၀၀၅
ဦးမြတ်စိုး
ပါ ၄
နှင့်
ဒေါ်တင်ကြည်

ရရှိသော အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသည့် ဝေစုကို ရထိုက်ခွင့်ရှိကြောင်း၊ မူလ တိုင်း တရားရုံးနှင့် အယူခံရုံးဖြစ်သည့် တရားရုံးချုပ်တို့က တစ်သဘောတည်း ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် ဖခင်ရင်းကွယ်လွန်သောအခါ မိခင်ရင်းဒေါ်ကြည်လှ၏ ဝေစုအပြင် ဖခင်ဝေစုကို တောင်းခံရာ၌ မူလ တိုင်းတရားရုံးက ခွင့်ပြုသော်လည်း တရားရုံးချုပ်က လက်ထက်ပွား ပစ္စည်းတစ်ခုတည်းတွင် ၂ ကြိမ် ရထိုက်ခွင့် ရှိသည်ဟု မည်သည့်ဓမ္မသတ်၊ မည်သည့် စီရင်ထုံးကမ္မ ပြဆိုထားခြင်းမရှိဟု အကြောင်းပြ၍ ငြင်းပယ် ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

မိဘတစ်ဦးဦးကွယ်လွန်ပြီးကျန်ရစ်သူမိဘ နောက်အိမ်ထောင် ပြုသည့်အခါ ကွယ်လွန်သူနှင့် ရရှိခဲ့သော သားသမီးများသည် ကျန်ရစ် သူ မိဘထံမှ ကွယ်လွန်သူ မိဘအစုကို ရရှိသည်။ ယင်းဝေစုကို အမွေ ရယူခဲ့ပါလျှင် ထိုကျန်ရစ်သူမိဘ ကွယ်လွန်သောအခါ အမွေတောင်းခံ ခွင့် မရှိတော့ပေ။ သို့ရာတွင် အမွေတောင်းခံခြင်း မရှိခဲ့ပါမူ ကျန်ရစ်သူ မိဘကွယ်လွန်သောအခါ မိသွေးပထွေးထံမှ အမွေတောင်းခံခွင့် ရှိသည်။

ဤအမှုတွင်အယူခံတရားလိုများသည် မိခင်ရင်းဒေါ်ကြည်လှ ကွယ်လွန်စဉ် အမွေတောင်းခံခဲ့ခြင်း မရှိသဖြင့် ဖခင်ဦးချစ်ထွေး ကွယ်လွန်သည့်အခါ မိထွေးထံမှ ဖခင်၏အမွေဝေစု ရခွင့်ရှိသည်။ အမှု ၌ အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းသည် ဦးချစ်ထွေးနှင့် မယားပြင် ဒေါ်ကြည်လှ ဒေါ်ခင်စိန်၊ ဒေါ်တင်ကြည်တို့ပေါင်းသင်းစဉ် ဖြစ်ထွန်းသော လက်ထက်ပွား ပစ္စည်းများဖြစ်သဖြင့် အယူခံတရားလိုတို့၏ မိရင်းဖရင်းတို့မှ ထပ်ဆင့် အမွေရခွင့်ရှိသည်မှာ မြင်သာသည်။

အယူခံတရားလိုတို့က ဖခင်ဦးချစ်ထွေးကွယ်လွန်သောအခါ မယား ၃ ဦးနှင့် ပေါင်းသင်းစဉ် ဖြစ်ထွန်းသော လက်ထက်ပွားပစ္စည်း များကျန်ရစ်ကြောင်း အဆိုပြုထားသည်။ ယင်းပစ္စည်းတွင် ဦးချစ်ထွေး

၂၀၀၅
ဦးမြတ်စိုး
ပါ ၄
နှင့်
ဒေါ်တင်ကြည်

၏ ဝေစုသည် ဘုံပုံ ဖြစ်ပြီး မယားတစ်ဦးစီ၏ ဝေစုသည် $\frac{၁}{၆} \times \frac{၁}{၆} = \frac{၁}{၃၆}$ ပုံစံဖြစ်သည်။ မယားပြိုင် ဒေါ်ခင်စိန်ကွယ်လွန်သောအခါ ၎င်းဝေစု $\frac{၁}{၆}$ ပုံကို ဦးချစ်ထွေးနှင့် ကျန်မယားနှစ်ဦးသည် နိဿယနှင့် နိဿိတမူ အရ $\frac{၁}{၆} = \frac{၁}{၆} \times \frac{၁}{၆} + \frac{၁}{၆} \times \frac{၁}{၆}$ ခွဲဝေယူရန်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဦးချစ်ထွေးက $(\frac{၁}{၆} \times \frac{၁}{၆}) = \frac{၁}{၃၆}$ ပုံရရှိမည်ဖြစ်ပြီး မယားပြိုင်နှစ်ဦးသည် $\frac{၁}{၆}$ ပုံဖြစ်၍ မယားတစ်ဦးချင်းအနေဖြင့် $(\frac{၁}{၆} \times \frac{၁}{၆}) = \frac{၁}{၃၆}$ ပုံစံရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဦးချစ်ထွေး၏ ဝေစုအားလုံးမှာ $(\frac{၁}{၆} + \frac{၁}{၃၆}) = \frac{၇}{၃၆}$ ပုံစံဖြစ်သည်။ မယားပြိုင်ဒေါ်ကြည်လှ၊ ဒေါ်တင်ကြည်တို့သည် $(\frac{၁}{၆} + \frac{၁}{၃၆}) = \frac{၇}{၃၆}$ ပုံစံ အသီးသီးရရှိကြသည်။

မယားပြိုင်တစ်ဦးကွယ်လွန်သောအခါ ၎င်း၏အပြီးအပိုင် ရရှိသည့် ဝေစုကို ၎င်း၏သားသမီးများက အမွေဆက်ခံကြမည် ဖြစ်သည်။ မောင်အောင်ဖေ နှင့် ဦးထွန်းအောင်ကျော်ပါ (၃) အမှု^(၁) ကိုကြည့်ပါ။ သို့ဖြစ်၍ အယူခံတရားလိုတို့၏မိခင် ဒေါ်ကြည်လှ ကွယ်လွန်သည့်အခါ မိခင်ဝေစုကို အယူခံတရားလိုတို့က ဆက်ခံရရှိသည်။

ဖခင်နှင့်မိထွေးတို့ ပေါင်းသင်းပြီး ဖခင်ရင်း သေဆုံးသည့်အခါ အမွေမရသေးသည့် သားသမီးများသည် ဖခင်ရင်း၏ အမွေဝေစုကို မိထွေးထံမှရခွင့်ရှိမည်ဖြစ်သည်။ လက်ထက်ပွားပစ္စည်း၌ ဖခင်ရင်း၏ ဝေစုတွင် လင်ပါမယားပါသားသမီးကံတစ်ဆ၊ မိထွေးက နှစ်ဆရရှိမည်ဖြစ်ရာ ဦးချစ်ထွေးဝေစုဖြစ်သည့် $\frac{၇}{၃၆}$ တွင် အယူခံတရားလိုများသည် $(\frac{၇}{၃၆} \times \frac{၁}{၃}) = \frac{၇}{၁၀၈}$ ရရှိသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိခင်ရင်း သေဆုံးစဉ်က ရရှိပြီး ဖြစ်သည့်ဝေစုနှင့် ပေါင်းလျှင် $(\frac{၇}{၃၆} + \frac{၇}{၁၀၈})$ စုစုပေါင်း $\frac{၃၅}{၁၀၈}$ ပုံကို အယူခံ တရားလိုများက ရထိုက်ခွင့် ရှိကြောင်း ထင်ရှားသည်။

(၁) ရန်ကုန်၊ အတွဲ ၈၊ ၈-၅၂၄

၂၀၀၅
ဦးမြတ်စိုး
ပါ ၄
နှင့်
ဒေါ်တင်ကြည်

ဖခင်ရင်းနှင့် မိထွေးတို့ပိုင် ဝေစု၏ ခြောက်ပုံတစ်ပုံကိုသာလျှင် လင်ပါမယားပါသားသမီးများ အမွေရခွင့် ရှိသည်ဟူသော အယူခံတရား ပြိုင်ဘက်မှ လျှောက်ထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိုသို့ခြောက်ပုံတစ်ပုံရခွင့် ရှိကြောင်း ပြဆိုသည့်ဓမ္မသတ်များသည် တစ်လင်တစ်မယားရှိသော အိမ်ထောင်နှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။ မယားပြိုင်များရှိသော အိမ်ထောင် နှင့် သက်ဆိုင်သော ဓမ္မသတ်များ မရှိသည်ကတစ်ကြောင်း၊ လင်ပါမယားပါသားသမီးများသည် ဖခင်ရင်း၏ ဝေစုကိုသာလျှင် အထိုက်အလျောက် အမွေရခွင့် ရှိသည်ကတစ်ကြောင်းတို့ကြောင့် ထိုတင်ပြချက်ကို လက်ခံရန် အကြောင်းမမြင်ချေ။

မိခင်ရင်း ကွယ်လွန်စဉ်က အမွေမတောင်းခဲ့သော လင်ပါသား သမီးသည် ၎င်းတို့၏ ဖခင်ရင်းကွယ်လွန်သောအခါ မိခင်ထံမှရရှိသည့် ဝေစုအပြင် ဖခင်ရင်း၏အပြီးအပိုင် ရရှိပြီးဖြစ်သည့် ဝေစုကိုလည်း မိထွေးနှင့်ပူးတွဲ အမွေဆက်ခံသည်။ ထိုဝေစုအားလုံးကို မိထွေးတစ်ဦး တည်းကသာလျှင် ဆက်ခံကြောင်း မည်သည့်ဓမ္မသတ်၊ မည်သည့် စီရင်ထုံး ကမျှ ပြဆိုခြင်း မရှိပေ။

ဤအခြေအနေတွင် တရားရုံးချုပ်က အယူခံတရားလိုများ သည် မိခင်ရင်း ဒေါ်ကြည်လှဝေစုကိုသာ ရရှိနိုင်ပြီး ဖခင်ဝေစု ထပ်မံရထိုက် ခွင့် မရှိဟု သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် မှန်ကန်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။

ထို့ကြောင့် ဤအထူးအယူခံ ခုံရုံးက ကြားနာလျက်ရှိသော ပြဿနာကို အောက်ပါအတိုင်း ဖြေဆိုလိုက်သည် -

“ မယားပြိုင်များရှိသော မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာအိမ်ထောင် တွင် ဖခင်ကွယ်လွန်သောအခါ ဖခင်အလျှင်ကွယ်လွန်သော ပထမမယားနှင့်ရသော သားများသည် ကျန်ရစ်သူတတိယ

၂၀၀၅
ဦးမြတ်စိုး
ပါ ၄
နှင့်
ဒေါ်တင်ကြည်

မယားအပေါ် ဖခင်ကျန်ရစ်သော အမွေပစ္စည်းများကို စီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု စွဲဆိုရာ၌ ကွယ်လွန်ပြီးဖြစ်သော မိခင်ရင်း အပြီး အပိုင် ရရှိခဲ့သည့် ဝေစုအပြင် ဖခင်၏ဝေစု (Vested interest) တွင်လည်း အမွေရခွင့်ရှိကြောင်း၊ မူလရုံးမှ သတ်မှတ် သည့်အချိုးအစားအတိုင်း ရခွင့်ရှိကြောင်း။”

ဤတရားမ အထူးအယူခံမှုကို ခွင့်ပြုပြီး တရားရုံးချုပ်၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်ကာ တိုင်းတရားရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို စရိတ်နှင့်တကွ ပြန်လည်အတည်ပြုလိုက်သည်။
ရှေ့နေစရိတ်ကျပ် ၃၀၀၀/- သတ်မှတ်သည်။